

Sosyokent Fizibilite Raporu

1. Dünya'daki Modeller

Teknoloji ve inovasyon politikalarında olduğu gibi bir şehrin veya bölgenin sosyal inovasyon kapasitesinin artırılması da işletme, kurum ve sivil toplum örgütlerinin bireysel çabalarına dayanan inovasyon faaliyetlerinden ziyade bu paydaşların (kamu, özel sektör, STK'lar, üniversiteler vb.) bilgiyi elde edip etkin bir biçimde paylaşmaları ile mümkündür. Bu anlamda, sosyal inovasyon eş güdüm ve iş birliğini gerektiren sosyal etkileşimli bir süreci ifade etmektedir. Bu süreçte şehir veya bölge için oluşturulan vizyon çerçevesinde kamu kurumları, işletmeler ve sivil toplum örgütlerinin birbirleri arasında bilgi paylaşımını destekleyecek yapıların oluşturulması önem teşkil etmektedir. Bu bağlamda sosyal inovasyonun bir ülkede, bir bölgede veya bir şehirde sistematik bir şekilde yapılması için her şeyden önce bu tür faaliyetlerin kurumsal bir çatı altında toplanması ve bu yolla sosyal girişimciliğin desteklenmesini gerekmektedir. Dünya'daki çeşitli modellere yoğunlaşıp benzer bir sosyal inovasyon merkezi veya Sosyokent kurulmasından ziyade bu çalışmada daha hibrid bir yaklaşım tercih edilecektir. Bu bağlamda dünya modellerinde öne çıkan kimi unsurların harmanlanarak özgün bir kurumsal yapının ortaya çıkarılması hedeflenmektedir. Önceki bölümlerde de incelenen dünya modellerinde sosyal inovasyonun kurumsallaşması açısından öne çıkan temel unsurlar dört başlık altında incelenebilir:

- Destek merkezleri ve farkındalık yaratma
- Eğitim faaliyetleri
- Laboratuvar hizmetleri
- Kuluçka merkezi ve hub

1. **Destek Merkezleri ve Farkındalık Yaratma:** Sosyal inovasyon merkezleri çoğu ülkede bu alanda farkındalık yaratmak için çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Sosyal inovasyon ve girişimciliğin geniş kitlelerce bilinmesinin önemi bu alanda henüz sadece toplum nezdinde değil kamu kurumları, özel sektör ve STK'lar nezdinde de yeterince bilgi birikiminin olmamasından kaynaklanmaktadır. Sosyal girişimcilik her ne kadar en az diğer girişimcilik faaliyetleri kadar yaygın bir faaliyet ise de politika yapıcılar ve girişimciler, faaliyet alanlarının sosyal girişimcilik olarak tanımlanıp tanımlanmadığını bil(e)memektedirler. Bu nedenle, sosyal inovasyon ve girişimciliğin ne olduğu, diğer inovasyon türlerinden nasıl ayrıldığı, sosyal inovasyon ve girişimcilik ile geleneksel girişimcilik faaliyetleri arasındaki tamamlayıcılık ilişkileri ve kâr amacı güden faaliyetlerin sosyal inovasyon olarak nitelendirilip nitelendirilemeyeceği gibi konularda toplumun her kesiminden bireyi ve kurumu bilgilendirmek her sosyal inovasyon merkezinin üstlendiği temel fonksiyonlardan biridir.

1. **Eğitim Faaliyetleri:** Büyük ölçüde bütün sosyal inovasyon merkezleri eğitim konusuna eğilimindedir. Bu konuda öncü kurumun Stanford Üniversitesi olduğu söylenebilir. Üniversitenin işletme fakültesi ile çok sıkı bir ilişki içinde olan merkez, buradan gelen insan kaynağının da katkısıyla çeşitli düzeylerde eğitim programları düzenlemektedir. Bu örnekten de gördüğümüz gibi sosyal inovasyon ve girişimcilik alanında eğitim konusu çok boyutlu olup yüksek lisans programlarından özel olarak dizayn edilmiş sosyal inovasyon derslerine, sertifika programlarından sosyal inovasyon akademilerine kadar uzanan geniş bir yelpazede incelenebilir. Başka bir örnek SIP'in bu alandaki girişimleridir. SIP, hem kamu hem de özel sektörü firmalarına bu alanda eğitimler vermektedir. SIP bünyesinde kurulan Sosyal İnovasyon Akademisi ile kendi alanlarında deneyimli çalışanlar için yüksek lisans programları düzenlenmektedir. The Young Foundation ve Rockefeller Foundation ile iş birliği içinde bulunan akademi proje bazlı eğitimler de sunmaktadır. Bunlara ek olarak dünyanın önde gelen üniversitelerinden biri olan London School of Economics (LSE) bünyesinde 'Sosyal İnovasyon ve Girişimcilik' adı altında bir yüksek lisans programı mevcuttur. Bu programda genç ve hızla gelişmekte olan sosyal inovasyon kavramına ilişkin en yeni trendler, akademik bakış açıları, geçmişteki ve günümüzdeki sosyal inovasyon ve sosyal

girişimcilik tecrübeleri ele alınmaktadır. Sosyal inovasyon ve girişimciliğin yalnızca tek bir boyutta analiz edilmesi uygun olmamaktadır. Bu nedenle belirtilen yüksek lisans programında sosyal inovasyon ve girişimciliğin yönetim bilimi, ekonomi, psikoloji, sosyoloji ve antropoloji disiplinleri ile etkileşimi hakkında da çalışmalar yapılmaktadır. LSE sosyal inovasyon ve girişimcilik programının temel amacı, sosyal fayda yaratmayı amaçlayan başarılı ticari girişimlerin nasıl tasarlanacağına, başlatılacağına, uygulanacağına ve geliştirileceğine dair genel bir çerçeve sunmaktır.

1. **Laboratuvar Hizmetleri:** Sosyal bilimlerde laboratuvar kullanımının önemi son yıllarda hızla artmaktadır. Laboratuvar kurulumu ve faaliyetleri çok boyutlu bir konu olup genel olarak teorik ve uygulamalı alanlara eğilen laboratuvarlar olarak ikiye ayrılabilir:

(i) **Teorik laboratuvarlar** daha çok oyun teorisi (*game theory*), ajan temelli modelleme (*agent based modelling*) ve simülasyon tekniklerini kullanarak karmaşık sosyal ilişkilerin modellenmesi ve bu yolla öngörüler yapılması için kurulmaktadır. Bu laboratuvarlar insan kaynağına da duyulan gereksinim sonucu çok yaygın değildir. Örneğin Stanford Üniversitesinde araştırma laboratuvarı olarak adlandırılan davranışsal laboratuvar interdisipliner bir bakış açısıyla örgütsel davranış, davranışsal pazarlama gibi alanlarda aktörlerin tercihleri, karar mekanizmaları ve grup içi davranışları konularında araştırma yapmaktadır. (ii) **Uygulamalı laboratuvarlar** sosyal inovasyon merkezlerinin çoğunda bulunmakta fakat çok çeşitlilik göstermektedir. Bu laboratuvarlar da çok çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. Ancak eğitim faaliyetleri ile eş güdüm içerisinde kamu, özel sektör ve STK'lar ile iş birliğini güçlendirmeyi amaçlayan sosyal etki laboratuvarları bunların en yaygınıdır. Etki laboratuvarları hem politika dizaynı çalışmalarında kullanılmakta hem de üretilen teorik bilginin uygulamaya geçirilmesine katkı sağlamaktadır. Bu tür laboratuvarlara en güzel örnek Stanford Üniversitesi'nde faaliyette bulunan sosyal etki (*social impact*) laboratuvarlarıdır. Bu laboratuvarlarda ulusal ve uluslararası ölçekteki ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlara çözümler üretmek amacıyla öğrencilerin yenilikçi fikirler geliştirmelerine ve bu fikirleri hayata geçirmelerine yardımcı olacak yaklaşımları geliştirmelerine olanak sağlanmaktadır. Laboratuvar (kamu, özel sektör ve STK'lar gibi) çeşitli kuruluşlarda ilişki halinde bulunan mentorları ile eşleştirilerek somut problemleri tespit etme yenilikçi çözümler geliştirilmesi gibi alanlarda iş başında eğitim fırsatı elde etmektedirler. Kısacası eğitim görenlerin çeşitli kuruluşların faaliyetlerine etkin bir şekilde katıldığı ve projeler yaptığı bir yapıdan söz etmek mümkündür. Üniversite bünyesindeki Etki Fonlama Laboratuvarları da bahsettiğimiz sosyal girişimcilik faaliyetlerinin finansmanı ile ilgili konularda öğrencilere eğitimler vermektedir. Burada amaç, sosyal inovasyon faaliyetlerinin nasıl finanse edilebileceği ile ilgili temel eğitimin verilmesidir. Son olarak, kuruluşlara yönelik olarak faaliyet gösteren Sorumluluk Sahibi İşletme Laboratuvarları işletmelerin ekonomik, sosyal ve çevresel sorunların çözümüne yönelik nasıl katkı sağlayabileceğine yönelik projeler geliştirmektedir. Örnek alınabilecek bir başka laboratuvar türü de SIP bünyesindeki Innovalab'dır. Bu laboratuvar katılımcı bir yaklaşımla sosyal eğilimleri belirlemektir ve kamu sektöründe verilen hizmetlerin kalitesini değerlendirmekte geliştirilmesi için önerilerde bulunmaktadır. Kısacası kamuda yenilikçi uygulamalar için bir test merkezi işlevine sahiptir. Diğer bir örnek de Danimarka merkezli MindLab'dır. Bakanlık ve belediyenin katılımıyla sosyal inovasyon ve girişimcilik konularında kamu, iş adamları ve vatandaşları bir araya getiren bu uygulamalı laboratuvar disiplinler arası bir yaklaşımla paydaşlardan yenilikçi fikirlerin üretilmesine yönelik somut geri bildirimler almaktadır.

1. **Kuluçka merkezi ve hub:** Sosyal inovasyon merkezlerinin bir hub olarak konumlandırılması çok yaygındır. Bu merkezler karmaşık sosyal sorunların hem tespit edilmesi hem de çözümüne yönelik faaliyetlerin kamu, özel sektör ve STK'ların bir araya getirildiği platformlar aracılığı ile yürütüldüğü çatı kurumlara dönüşmektedir. Bu faaliyetlerin üniversite bünyesinde bir çatı altında yürütülmesi sunulan danışmanlık faaliyetleri ile de ilişkilidir. Özellikle özel sektörde faaliyet gösteren firmaların inovasyonun sosyal ve ekonomik boyutları konusundaki danışmanlık ihtiyaçları bireysel ilişkiler yerine bu merkezler aracılığı ile daha etkin bir şekilde yürütülmektedir. Bu bağlamda üniversiteler sosyal bilimlerin ekonomi, psikoloji, antropoloji ve sosyoloji gibi sosyal inovasyon ve girişimciliği ilgilendiren çeşitli alanlarında firmalara danışmanlık hizmeti sunmaktadırlar. Paydaşların kurumsal bir çatı altında bir araya geldiği ve dizayn ettiği projeler bireysel çabalara göre daha verimli sonuçlar vermektedir.

Örneğin SIP Chatterbox ile sosyal girişimciler atölye çalışmalarında ve tartışma toplantılarında bir araya getirilmekte ve hem kamu hem de STK katılımıyla iktisadi, toplumsal ve çevresel sorunlara ilişkin yenilikçi fikirler ve projeler üretilmeye çalışılmaktadır. Yine SIP örneğinde merkezin hem ulusal hem de uluslararası

ağlar kurmanın hem finansal kaynaklara hem de yenilikçi fikirlere ulaşmada ne gibi işlevler üstlenebileceği ortaya konulmaktadır. Sosyal girişimcilere kuluçkalık yapmak birçok merkezin temel işlevlerindedir. Örneğin SIP bünyesinde faaliyet gösteren Sosyal Kuruluş Üreticisi (LKRTEAM), girişimcilere faaliyetlerinin her aşamasında ve çeşitli konularda (finans, pazarlama, hukuk, örgütlenme) akademik boyutu da olan profesyonel destek sağlamaktadır. Bu desteğin sistemik hale getirilmiş bir örneği Park bünyesinde hazırlanan el kitaplarıdır. Özel sektör deneyimi de göz önünde bulundurularak hazırlanan bu kitapçıklar sosyal girişimcilik faaliyetinde bulunmak isteyenler için idari ve hukuki birçok konuda bilgi içermektedir. Girişimcilerin bu alanlardaki bilgi eksikliğini gidermek ve belirsizliği ortadan kaldırmak için hazırlanan bu el kitapları, iş yeri yönetimi için gerekli birçok pratik bilgi içermektedir.

2. Temel Yetenek & İhtisaslaşma

(Sosyokent'te konumlandırılacak işletmelerin ya da girişimler ve sektörel ihtisaslaşmayla ilgili kriterler belirlenecektir.) (Bölgenin faaliyet göstereceği teknolojik alanlar ve ön görülen çıktılar) Bölgenin özendirici araçları; bölgede yaratılacak toplam tahmini Ar-Ge personeli istihdamı Bölgede yer alacak Ar-Ge bağlantılı kurum ve kuruluşlar ve diğer destek birimleri Sosyal inovasyon ve girişimcilik alanında ihtisaslaşma ve temel yeteneklerin oluşturulması ve geliştirilmesi temelde bölgenin ve ülkenin ihtiyaçlarıyla bağlantılıdır. Bölgemizde ve ülkemizden ne tür ekonomik, sosyal ve çevreyle ilgili sorunların olduğu ve dolayısıyla Sosyokent'in ihtiyaca yönelik olarak geliştireceği temel yetenekler ve ihtisaslaşacağı konular/alanlar hem bölge analizinde hem de mülakatlar ve çalıştayda ortaya çıkarılmıştır.

Bu bağlamda Sosyokent'in temel yetenek ve ihtisaslaşma alanları:

- Göç ve Nüfus
- Çevre Sorunları ve Kentleşme
- İktisadi Sorunlar
- Eğitim Sorunları
- Sağlık ve Bakım Hizmetleri, Olarak belirlenmiştir.

2.1. Göç ve Nüfus

Sosyokent'in ihtisaslaşacağı temel alanlardan biri hiç şüphesiz son dönemde gittikçe önemi artan göç ve nüfus sorunlarıdır. Yaşlanan nüfus ve beraberinde getirdiği iktisadi, sosyal ve psikolojik sorunlar birçok ülkede çözüm bekleyen temel sorunlardır. Sorunun ekonomik ve sosyal boyutlarını kapsamı sadece kamu sektörünün bu alanda faaliyet göstermesi ile yeterli bir şekilde çözüme kavuşturulamayacak olup sosyal inovasyon ve girişimcilik faaliyetlerine de ihtiyaç vardır. Bu bağlamda ihtisaslaşacak ve yenilikçi çözümler üretilecek temel alanlar;

- Yabancı Göçmenler
- Yaşlanan Nüfus ve
- Dezavantajlı Gruplarda İşsizlik ve Toplumsal Uyumdur.

2.2. Çevre Sorunları ve Kentleşme

Çevre sorunları ve kentleşme uluslararası boyutu da olan sosyal inovasyon bağlamında temel bir ihtisaslaşma alanıdır. Akla gelen ilk örnek iklim değişikliği ile ilgili sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik geliştirilecek olan sosyal inovasyon faaliyetleridir. Ancak konu sadece bu boyutu ile sınırlı değildir. Bölgemiz ve ülkemiz bağlamında kentsel dönüşüm hızla devam etmekte olup konunun iktisadi ve sosyolojik taraflarına eğilecek araştırmalara da fazlasıyla ihtiyaç vardır. Şehirleşmeye ilgili sorunlar kentsel dönüşümle sınırlı olmayıp belediye hizmetlerinin geliştirilmesi, elektrik ve su kullanımında israfın azaltılması, hem evlerde ve iş yerlerinde ısınma hem de trafikte araba kullanımı sonucunda ortaya çıkan kükürdioksit (SO₂) ve partiküler madde (Duman) salınımına bağlı olarak ortaya çıkan sorunların giderilmesine yönelik faaliyetlerin geliştirilmesi ve bu alanda ihtisaslaşılması da Sosyokent'in faaliyet göstereceği temel çözümler üretilecek temel alanlardır. Bu alanlardaki faaliyetlerin haliyle yerel yönetimlerle sıkı ilişkiler içinde olacaktır. Bu tür ilişkilerin geliştirilmesine yönelik faaliyetler de bir sonraki bölümde incelenmektedir.

Bu konuda ihtisaslaşılacak ve yenilikçi alanlar:

- İklim Değişikliği
- Kentsel Dönüşüm
- Şehirleşme
- Belediyecilik Hizmetleridir.

2.3. İktisadi Sorunlar

Bilindiği gibi iktisadi sorunlar daha çok kamu ve özel sektör perspektifiyle çözüm üretilebilecek alanlar olarak görülmektedir. Ancak raporda hep belirttiğimiz gibi sosyal inovasyon ve girişimcilik hem kamu hem de özel sektörün yeterli ol(a)madığı durumlarda önem arz etmekte ve mikrofinans gibi dünya örneklerinde de görüldüğü gibi birçok iktisadi sorunun sürdürülebilir bir şekilde çözümünde önemli roller üstlenmektedir. Bu bağlamda Sosyokent'in ihtisaslaşacağı temel alanlar biraz da bölgenin ve ülkenin temel iktisadi sorunları göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Bu konuda ihtisaslaşacak ve yenilikçi çözümler üretilecek temel alanlar:

- Gelir Dağılımında Adaletsizliği
- Engellilerin İktisadi Hayata Etkin Katılımı
- Dezavantajlı Grupların (Evsizler, Kadınlar, Göçmenler vb.) İktisadi Sorunlarıdır.

2.4. Eğitim Sorunları

Eğitim alanında ihtisaslaşma hem toplumsal sorunların çözümüne yönelik faaliyetlere yardımcı olacak hem de iktisadi ve toplumsal alanda sürdürülebilir kalkınma ve rekabetçilik düzeyi artırılmış bir bölge ve ülke vizyonuna katkı sağlayacaktır. Okuryazar oranının artırılması bu bağlamda temel faaliyetlerden biri olacaktır. Dezavantajlı gruplarda, yaşlı nüfusta ve kız çocuklarında kendini açık bir şekilde gösteren okuryazarlık problemi kamu ve özel sektörün yanından Sosyokent gibi sosyal girişimcilik faaliyetleri perspektifine de ihtiyaç duymaktadır. Bu alandaki sosyal girişimcilik faaliyetleri ve projeleri özellikle dezavantajlı gruplara yönelik olarak üniversite mezun oranını artırma, belli başlı sınavlarda (YGS, KPSS vb.) başarı oranlarını artırma, okullaşma oranını artırma ve yaşam boyu eğitim ve öğretim gibi alanlarda yoğunlaşacaktır.

Bu konuda ihtisaslaşacak ve yenilikçi çözümler üretilecek temel alanlar:

- Okuryazar Oranının Arttırılması
- Dezavantajlı Gruplarda Okuryazarlık ve Okullaşma
- Yaşam Boyu Eğitim
- Eğitimde Kalitenin arttırılmasıdır.

2.5. Sağlık ve Bakım Hizmetleri

Sağlık sektörü de eğitim ile birlikte sosyal inovasyon ve girişimciliğin önemli rol oynadığı alanlardan biridir. Literatür taramasında da belirtildiği gibi bu iki alan sosyal girişimciliğin en canlı olduğu ve kamu fonlarının yoğun bir şekilde kullanıldığı alanlardır. Sosyokent dezavantajlı gruplar için halk sağlığı konusunda ve toplumun geneli için de yaşlı bakımı konusunda sosyal girişimcilik faaliyetlerinde hizmet verecektir. Diğer bir konu göçün sağlık alanında getirdiği problemlerdir. Her ne kadar kamu bu alanda faaliyetlerde bulunsa da özellikle önleyici hekimlik ve halk sağlığı alanlarında sosyal inovasyon ve girişimcilik faaliyetlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı durum yaşlı bakımı faaliyetlerinde de geçerlidir. Yaşlanan nüfus ve buna bağlı olarak değişen sağlık ihtiyaçları her ne kadar kamu politikaları ve özel sektör ile düzenlense de bunlar bazen tek başlarına yeterli olmamakta ve sosyal inovasyon ve girişimcilik gibi daha yenilikçi yaklaşımla da bu tür karmaşık sorunların çözümünde ve sürdürülebilir politikalar geliştirilmesinde katkı sağlamaktadır. Sosyokent sağlık alanında ihtisaslaşarak bu alanda yenilikçi fikirlerin ortaya çıkmasını destekleyecektir. Bu konuda ihtisaslaşacak ve yenilikçi çözümler üretilecek temel alanlar:

- Dezavantajlı Gruplara Temel Sağlık Hizmetlerinin Sağlanması
- Yaşlı Bakımı
- Halk Sağlığıdır.
-

Yukarıda ifade edilen temel yetenek ve ihtisaslaşma alanları bölgede ve Türkiye’de sosyal inovasyona olan temel ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçların karşılanması için yoğunlaşılması gereken temel faaliyet alanlarını göstermektedir. Elbette ki bu temel alanların yanından da sosyal inovasyon ve girişimcilik açısından desteklenmesi gereken yeni fikirler ve faaliyetler olacaktır. Sosyokent belirtilen bu alanları temel alanlar olarak ele alacak ancak sunduğu altyapı ile sosyal inovasyon ve girişimcilik faaliyetlerinin her türü için bir arayüz ve hub fonksiyonu olma görevini yerine getirecektir.

3. İşbirliği Modeli, Aktörler ve Yönetimi

Sosyokent modeli, ilişkiler kurulacak temel aktörler ve bu ilişkilerin yönetimini ve koordinasyonunu belirleyen temel unsurlar üzerinden oluşturulmuştur. Bu bağlamda model tasarımı iki temel sac ayağına dayanmaktadır.

3.1 Kurumsal Örnekler

İlk olarak dünyadaki benzer kurumsal örnekler ve bu modellerin incelenmesi sonucu ortaya çıkan temel faktörler kurulacak olan Sosyokent’in yapısında kendine yer bulacaktır. Bu alandaki düzenlemeler gerek hâlihazırda ASBÜ bünyesinde faaliyet gösteren Sosyal İnovasyon Merkezi (ASBÜ-SİM) aracılığı ile gerekse Sosyokent A.Ş. bünyesinde kurulacak olan (aşağıda geniş bir listesi verilmiştir) araştırma ve uygulama merkezleri, teorik ve uygulamalı laboratuvarlar ve çeşitli ofisler ile koordine edilecektir. Sosyokent’in temel yetenek ve ihtisaslaşma alanları bir önceki bölümde incelenmiş bu bölümde de bu alanlardaki faaliyetlerin hangi yapılar ve arayüzler aracılığı ile ve hangi aktörlerle etkileşerek yapılacağı

ortaya konulmuştur. Dünya örneklerinde olmazsa olmaz olarak nitelendirebileceğimiz merkezler, hizmetler ve faaliyetler Sosyokent modelinin de tasarımında yer alacaktır. Sosyokent aşağıda listelenen birimler ve bunlarca sunulan faaliyetler üzerinden şekillendirilecektir:

- *Sosyal İnovasyon Merkezi (ASBÜ SİM)*
- *Sosyal Alan Geliştirme Hizmetleri*
- *Destek Merkezleri Mekanizmaları*
- *Teorik ve Uygulamalı Laboratuvar Hizmetleri*
- *Kuluçka ve Uluslararası Hub Hizmetleri*
- *Bilgi Transfer Ofisi (BTO) ve Hizmetleri*

3.2 Yerel İhtiyaçlar

Sosyokent modelinin oluşturulmasında ikinci ana unsur uluslararası modeller bağlamında belirlenen temel hizmet ve faaliyet alanlarına ek olarak paydaşlar çalıştay ve yarı yapılandırılmış mülakatlar sonucu tespit edilen yerel sorunlar ve isteklerdir. Sosyokent'in paydaşlar veya ulusal ve uluslararası aktörler ile iş birliğini geliştirmesi ve bu alanda tespit edilen sorunlar modelin tasarlanmasında ve geliştirilmesinde etkili olmuştur. Kısacası özgün bir sosyal inovasyon parkı çalıştay ve mülakatlardan çıkan hem kısa ve orta vadeli öneriler hem de uzun vadeli beklentileri karşılayacak şekilde yerel aktörlerin taleplerini dikkate almalıdır. Sosyokent iş birliği modeli ve aktörlerle etkileşimin tanımlanmasında bu aşama kritiktir. Paydaşlar tarafından dile getirilen yetersizlikler temelde iş birliği alanındaki eksikliklerle ilgilidir. Hâlihazırda faaliyet gösteren TGB'lerle ilgili istekler ve temenniler daha çok etkileşim, iş birliği, sosyalleşme gibi konularda var olan hem fiziki hem de sosyal altyapı eksiklikleriyle ilgilidir.

Eş güdümlü ve iş birliği yetersizlikleri dört ayrı başlık altında incelenebilir:

- *TGB'lerde İşletmeler Arası İşbirliği*
- *TGB'lerde Üniversite-Sanayi İş Birliği*
- *TGB ve Bölgesel/Ulusal Aktörler arası İş Birliği*
- *Uluslararası Aktörlerle Kurulan İş Birlikleri*

Sosyokent'in sunacağı hizmetler ve tasarlanan merkezler/laboratuvarlar ve ofisler bu iş birliği sorunlarını gidermek üzere faaliyette bulunacaktır.

3.2.1 Sosyokent'te İşletmeler Arası İş Birliği

Sosyokent, çeşitli düzeylerde kendini gösteren bu iş birliği yetersizliklerini çözmeye yönelik bir altyapı sistemi kurarak diğer teknoloji geliştirme bölgelerinden farklılaşacaktır. TGB'lerde kendini gösteren firmalar arası iş birliği sorunları Sosyokent bünyesinde sunulacak olan sosyal alan geliştirme hizmetleri ile çözüm

bulunmaya çalışılacaktır. Bu faaliyetler hem sosyal altyapı hem de fiziki altyapının geliştirilmesi ile ilişkili olup Sosyokent bünyesinde bulunan firmalara sadece görünür iktisadi avantajlar değil bilgi paylaşımında, fikir ve ürün üretiminde sağlayacağı eş güdüm ile sürdürülebilir büyüme konusunda da avantajlar sağlayacaktır.

3.2.2. Sosyokent'te Üniversite-Sanayi İş Birliği

Çalıştay ve mülakatlarda dile getirilen bir başka iş birliği eksikliği TGB'lerin üniversite-sanayi ilişkilerini yeterince geliştirmediği yönündedir. Sosyokent, bu bağlamda proje bazlı faaliyetler ile üniversite ve işletmeler arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda ortak insan kaynakları havuzu ile tasarım, toplumsal etki ölçümü, hukuki danışmanlık gibi tek başına firmaların istihdam etmesinin işlevsel olmayacağı birçok alanda firmalar ortak hizmet kiralayabileceklerdir. Bu da firmalar ile üniversite arasındaki iş birliğini güçlendirecektir. Eğitim ve laboratuvar hizmetlerinin sunulmasında üniversite insan kaynağı etkin bir şekilde kullanılacak ve bu yolla sosyal inovasyon ve girişimcilik alanında yeni fikirlerin üretilmesinde üniversite bünyesinde var olan sosyal bilimler disiplinlerinin katkılarından azami ölçüde yararlanılacaktır.

